

Základní bezpečnostní a právní informace k pochodu 1.5.

V momentě, kdy nám vládnou pravicový autoritáři spolu ruku v ruce s fašisty, se na stát a jeho instituce (včetně policie) můžeme spolehnout ještě méně než dříve. To znamená, že se o sebe musíme být schopni vzájemně postarat. Prosíme o držení se několika dobrých zásad, osvědčených v minulosti.

1/ Držte se spolu

Nejlepší je celou akci – včetně příchodu a odchodu - absolvovat v partě (čtyř až osmi) kamarádů*ek, se kterými si důvěřujete. Ta se označuje za “afinitní skupinu”, lidé v ní na sebe vzájemně dávají pozor a po celou dobu akce se neopouštějí. V partě je vhodné si promluvit o tom, co uděláte v možných krizových situacích a zmapovat své kompetence i omezení v jejich řešení (jako je průprava v sebeobraně a první pomoci či schopnost orientace ve městě, na druhou stranu pak možné zdravotní limity, potřeba být brzy zpátky doma apod.).

Afinitka, není-li dohodnutá jinak, se snaží hlavně ve vypjatých chvílích držet u sebe a nikoho neztratit. Je záhodno si vzájemně říci, co uděláte, když se to nepovede a někdo vám zmizí - jak se spojíte, kde se sejdete atd. V davu je snadné se rozdělit, ale můžete tomu předejít např. tím, že pokud se přesouváte, jdete za sebou a držíte se ramene/batohu parťáka před vámi.

Můžete si i vymyslet název své party, jehož voláním se najdete v davu. Pro takový účel doporučujeme volit snadno rozpoznatelná dvouslabičná slova, která o vás neprozrazují nic důvěrného. Kvůli riziku záměny s jinou afinitkou nejsou vhodné “stereotypně levičácké” názvy, u kterých je možné, že si je nevědomky vybere více skupin současně (typicky “tofu” apod.). Zvažte taky, jestli chcete během akce používat své občanské jméno, nebo jím hlasitě oslovovat lidi, které na místě potkáte.

V průběhu akce si všimněte stavu kámošstva z afinitky, nabízejte si v případě potřeby vodu, jídlo a emocionální podporu. Vaše tempo a nasazení by se mělo přizpůsobit tomu*té nejpomalejší*mu a nejzranitelnější*mu z vás, nikoli naopak.

Doporučení “držte se spolu” se vztahuje na celou dobu, kdy jste venku, tj. i na odchod z případné afterparty. Zvláště po tmě se snažte nepohybovat sami*y, ale ideálně ve větších skupinách. Stejně tak se během demonstrace držte akce a ostatního účastnictva - nevytvářejte během pochodu zbytečné rozestupy od ostatních a nemáte-li k tomu konkrétní důvod, necourejte se odděleně od hlavní “masy” průvodu.

2/ Hlavně žádnou paniku

Nepředpokládáme, že by se mělo stát něco dramatického, ale řada příkladů ukazuje, že davy (jako je demonstrace) mají sklon jednat pudově - méně strategicky, než kdyby se lidé rozhodovali individuálně. Dvojnásob to platí pro momenty, kdy se např. více lidí rozběhne, ale vy nevidíte proč.

Vždy se rozhodujte sami*y za sebe (respektive v rámci své afinitky a souhrě se zbytkem demo) a na základě toho, že alespoň zhruba zjistíte aktuální situaci. Naslouchejte organizátorům*kám akce - typicky v rámci demonstrace označených páskami.

Prvomájová demonstrace se nechystá nikam “nabíhat”, dojde-li tedy k nečekané situaci, nejrozumnější je seskupit svou afinitku a nikam se bezhlavě nehrnout - zvláště ne pryč od zbytku demo. Potřebujete-li rychle odněkud ustoupit, mnohem vhodnější je pár desítek metrů popoběhnout, zastavit se a zkontrolovat situaci. Vůbec pak není na místě ustupovat v případě konfliktu s nestátním aktérem (např. nazi chuligáni). Demonstrace bývají mnoho násobně početnější

než případný útočník. Jejich hlavní slabinou nebývá jakákoli převaha agresora, ale tendence lidí se rozptýlit nebo utíkat.

Zkrátka žádnou paniku. S chladnou hlavou a společně si s případnými výzvami v pohodě poradíme. Dobrým pravidlem je se pomalu, zhluboka nadechnout a vydechnout, než začnete něco dělat.

3/ Co si vzít a co si naopak určitě nebrat s sebou

V rámci prvomájové akce bude na Střeleckém ostrově k dostání občerstvení včetně jídla, ale doporučujeme situaci nepodcenit a donést si vlastní zásoby. Nutností je dostatek vody, vhodné jsou trvanlivé, energeticky intenzivní potraviny (např. müsli tyčinky apod.). Naopak naprosto nevhodný je alkohol a jakékoli nelegální a pololegální látky.

Berete-li léky, nezapomeňte si je zabalit. Fajn je také dostatek oblečení a uzavřené, pevné, pohodlné boty, v nichž vydržíte celý den. Podle předpokládaného počasí je dobré přibalit pokrývku hlavy, sluneční brýle a opalovací krém a/nebo nepromokavou bundu/pláštěnku/deštník.

Jinak je dobré vzít si s sebou nabitý telefon s připojením k internetu a powerbanku. V rámci afinitky a s kámoštvem používejte ke komunikaci zabezpečenou aplikaci Signal.

Připomínáme, že na demonstraci je ze zákona zakázáno maskování (tj. jednoznačně kukly, spíš neprojde ani šátek přes obličej ve spojení s kapucí), ale v praxi policie toleruje zdravotnické roušky/respirátory. Hodí se hlavně proto, aby ste si mohli zachovat anonymitu - před fotoaparáty, streamery a nebo názorovými oponenty.

V den akce zvolte spíš nenápadné oblečení (bez nápisů, nášivek...), případně mějte v batohu připravený jeden fit na výměnu, opět aby vás náhodou na cestě na akci nebo z ní nepoznal někdo agresivní. Větší batoh se hodí, pokud si berete právě víc oblečení, transparenty nebo megafon, abyste je mohli po cestě na akci schovat.

4/ Když tě někdo fotí/natáčí

Na akci je výrazně doporučeno nefotit a hlavně pak následně nesdílet fotky na sítích. Tyto fotky pomáhají vytvořit si jasnou představu o tom, kdo na akci byl.

Když tě někdo fotí nebo natáčí a ty to nechceš, dej to najevo.

Pokud tě natáčí nebo fotí někdo z účastnictva, řekni jim, že si to nepřeješ, ať fotku smažou, pokud jí už udělalx. Buď slušný, ale neboj se odmítnout rozhodně. Pokud to dotyčný nechápe, požádej okolí o pomoc s řešením.

Pokud tě natáčí nebo fotí novinář, platí to samé. Novináři*ky mohou zachycovat obličej, aby "ve veřejném zájmu" společnost informovalx o tom, co se děje. Musí to ale dělat přiměřeně s ohledem na tvé právo na soukromí. Pokud vystupuješ veřejně, musíš své zachycení strpět. To se týká např. proslovů. Pokud jsi "jen" na demonstraci, nejedná se o veřejné vystoupení. Novináři*ky ti ale budou pravděpodobně říkat, že dělají svou práci. V takovém případě se můžeš obrátit na PČR, která ale v těchto situacích sama příliš neví, hranice, za níž začíná právo na ochranu osobnosti, není úplně jasná.

Pokud tě natáčí nebo fotí policista, musíš to strpět. Můžeš se samozřejmě otáčet, odcházet. Můžeš se maskovat (např. respirátorem), pokud tě policie vyzve k odmaskování, jedná se o výzvu a musíš ji uposlechnout.

Pokud tě natáčí nebo fotí "alt-right streamer", je důležité vědět několik věcí. Není to novinář, jeho pozice je tedy úplně stejná jako třeba tvoje. Zhusta své záběry livestreamuje, na webu tedy budou (alespoň na chvíli) tak či tak. Podpora PČR v této věci není jistá, platí to co u novinářstva. Zvaž, jestli prostě nedává smysl odejít, otočit se, ignorovat. Dalším možným přístupem je takového člověka nenechat na pokoji a v pár lidech mu kazit záběry, hlučet... prostě vytvořit situaci, ve které neudělá kvalitní obsah pro svůj kanál. Měj na paměti, že jeho cílem je zachytit něco zajímavého nebo něco, co může sestříhat na párvteřinový "důkaz o levici". Nebud' vůči němu agresivní, nebud' sprostý, nebud' násilný.

5/ Právní povinnosti

Na shromáždění je zakázáno mít u sebe zbraně (a věci, které by se daly jako zbraně nebo pro pohružku násilím použít) nebo pyrotechniku (to je samo o sobě přestupkové jednání). Porušení všech zmíněných zákazů je přestupek, za který můžete být v případě ztotožnění a prokázání činu pokutováni. Účastnictvo shromáždění musí naslouchat pokynům PČR a pořadatelstva.

Občan ČR není povinný s sebou nosit občanský průkaz ani jiné doklady. Občané ostatních zemí EU jsou ze zákona povinni mít občanský průkaz nebo platný pas, pro cizince ze zemí mimo EU navíc platí povinnost nosit doklad o legálním pobytu (což platí i pro lidi s dlouhodobým nebo trvalým pobytem).

Shromáždění je nahlášené, pokud by ale nastala mimořádná situace, kdy s tebou bude komunikovat příslušnictvo PČR, tak je dobré vědět, že má povinnost chovat se zdvořile a vykat ti - trvej na tom (a také vykej). Policista*ka musí být označen - ten v uniformě má služební číslo, ten bez ní se musí prokázat odznakem, své služební číslo nesmí zakrývat. Pokud natáčíš situaci s PČR pokus se služební číslo dobře zachytit. Policie ti musí říct, proč vůči tobě nějak zasahuje, co s tebou budou dělat, a jaké máš práva a povinnosti, ale nemusí to dělat, pokud tomu brání okolnosti - nepokecáš si s nimi, když tě budou od někud odnášet, ale předtím/potom u auta třeba jo. Policie musí strpět natáčení a (pokud je v práci) můžeš si je natáčet kdykoli. Pokud ti říká opak, je to o důvod víc v natáčení pokračovat, přivolat pozornost dalších lidí a na video zachytit služební číslo. I v tomto případě platí, že výzva "přestaňte mě natáčet" je zákonná výzva, kterou máš povinnost uposlechnout. Následná zásahová žaloba tě ale sankce zproští.

Pokud policista chce, abys něco dělal nebo přestal dělat, vyzve tě k tomu. Neuposlechnutí policejní výzvy je přestupek. Výzvu musíš slyšet, proto ji často říkají ze silných tlampačů. Máš povinnost uposlechnout i výzvu, která je protiprávní. Pokud uslyšíš výzvu, která ti připadá neopodstatněná, situaci si natoč, je-li to možné. Pokud to možné není, doptávej se asertivně policisty*ky, co a proč po tobě chce.

Neboj se s policií slušně a proaktivně komunikovat, zároveň dávej pozor na to, které informace ze své strany sdílíš.

Pokud se rozhodneš výzvu neuposlechnout, dopouštíš se přestupku neuposlechnutí výzvy úřední osoby. Za to ti hrozí pokuta v maximální výši 15.000 Kč. V případech, kdy se tento přestupek stal na demonstracích, se obvykle jedná o pokutu mezi 2.000-3.000 Kč.

Opět, shromáždění je nahlášené, pokud by ale došlo k zajištění policií, to znamená omezení osobní svobody - PČR tě může držet u policejního auta, nebo třeba předvést na policejní stanici.

Tohle rozhodně nejsou situace, kdy dává smysl bavit se o tom, co kdo dělal! Vycházej z toho, že nic z toho, co zazní, není soukromá konverzace a že lidé okolo tebe svou totožnost nesdělili – nepoužívej jejich jména.

Zajištěnx můžeš být maximálně 24 hodin (pro občany*ky jiných zemí je lhůta 48 hodin). Tento čas bude pravděpodobně o poznání kratší. PČR tě musí propustit, jakmile pomínou důvody pro tvé zajištění. Pokud jsi na služebně kvůli prokázání totožnosti, PČR má právo zjistit tvou totožnost sejmutím otisků prstů, pořízením videa a fotografií (můžeš se tvářit, jak chceš), odběrem biologických vzorků (výtěr z úst).

Pokud policistovi*tce na služebně sdělíš údaje, pomine důvod pro tvé zajištění a policie by tě následně měla pustit. Trvej na tom, ale počítej s tím, že se tak nestane okamžitě.

Pokud jsi na služebně z jiných důvodů, platí dvě základní pravidla. Nic nemusíš podepisovat. I pokud dokumenty (protokol o zabavení a vrácení věcí, protokol o podání vysvětlení) nepodepíšeš, máš právo na kopii, vezmi si ji. Nic nemusíš říkat. Stačí sdělit, že využíváš svého práva nevyprávět. Nemusíš znát přesnou formulaci ani paragraf.

Pokud jsi na služebně v cele předběžného zadržení, nezapomeň si povídat s ostatními, ptát se jich na jejich potřeby a udržovat dobrou náladu, ale rozhodně nebudeš mluvit v soukromí, takže nepopisuj, co jsi dělal*a a nikoho se na to neptej. Pokud si potřebuješ od PČR něco vyžádat, řekni to nejdřív lidem na CPZ, ať ví, o co jde a ať ti v komunikaci pomohou.

Přestupky, jsou méně závažné delikty, za které většinou dostaneš pokutu, nezapisují se do rejstříku trestů. Existuje přestupkový rejstřík, který je interní a slouží k tomu, aby bylo možné trestat opakované delikty přísněji. Není ale možné výpis z tohoto rejstříku požadovat např. při nástupu do práce apod. Přestupky neřeší soud, ale městská část/obec, kde se přestupek stal. Daný úřad dostane podklady od PČR a o dané věci rozhodne. V drtivé většině případů rozhodne tak, že ti pošle platební příkaz, tedy tě shledá vinným a uloží ti poslat jim peníze.

V takovém případě můžeš podat odpor, musíš to ale učinit do osmi dnů ode dne, kdy ti platební příkaz dojde. Potom tě úřad vyzve k podání vysvětlení a věc přezkoumá. Pokud prohraješ, k pokutě se přičte správní poplatek. Pokud uspěješ, neplatíš ho (a pokud se tvoje pokuta sníží třeba o třetinu, platíš jen dvě třetiny poplatku).

Pokud ti je pod 18 let a jsi zadržen*a, policie musí kontaktovat zákonného zástupce. Ten si pro tebe buď přijede, nebo tě policie odveze domů (na tvoje náklady).

Pokud ti je pod 15 let, bude kontaktován OSPOD (sociálka) - zvaž dobře, jestli chceš být zadržený*á.

**Smrt fašismu,
Za informace a podklady díky kolektivu Alerta**

P.S.: a přijďte včas - 1. 5. ve 12:00 na Střeláku

